

8. Provincie midden in de samenleving

Maastricht, april '26

Provincie midden in de samenleving

Een Provincie die midden in de samenleving staat en op een responsieve en dienstbare manier de urgente Limburgse opgaven gaat beetpakken. Waarbij niemand tot het onmogelijke zal worden gedwongen. In plaats daarvan gaan we als Provincie met elkaar, en samen met alle Limburgers elke dag een beetje beter maken. Tot in de wijken van onze steden en in de haarvaten van ons platteland. Elke regio, elke kern en elke Limburger telt. Daarvoor werken wij samen met onze Limburgse gemeenten, de Rijksoverheid, andere provincies, buurregio's en Brussel en behartigen wij de Limburgse belangen vanuit eigen kracht. Een weerbare en slagvaardige provinciale overheid is daarvoor cruciaal.

Ons beleidskader

Het Statenvoorstel '[Beleidskader Provincie Midden in de Samenleving](#)' is in Provinciale Staten van 24 mei 2024 vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

8.1. Regio Deals

De Provincie draagt zorg voor een goed openbaar bestuur, waarbij bekwaamheid, kwaliteit, betrouwbaarheid en toegankelijkheid van bestuur sleutelementen zijn. In het beleidskader Provincie Midden in de Samenleving is het kader en de uitwerking geschetst voor de periode 2024-2027. Daarmee geven wij tevens invulling aan de wijze waarop wij willen werken met onze Limburgse gemeenten als het gaat om regionale samenwerking (Regio Deals en Elke Regio Telt).

Daarbij streven wij de volgende doelstelling na:

- In 2027 wordt de Provincie Limburg door gemeenten (individueel en in regioverband) ervaren als een betrokken partner voor de Regio Deals en voor de versterking van de gemeentelijke uitvoeringskracht.

We liggen op koers en de samenwerking met de partners in de Regio Deals verloopt constructief. Elke Regio Deal kent daarbij zijn eigen dynamiek en wij zoeken daarbij voortdurend de aansluiting. Vanuit onze betrokkenheid als partner houden wij de doelen van het provinciale beleid in het oog en verbinden die met de doelen van de Regio Deal-partners.

Wat merkt de Limburger ervan?

Aan de hand van indicatoren maken wij zichtbaar of we op koers liggen met het behalen van onze doelstellingen voor deze Statenperiode. Hierbij is de Provincie natuurlijk ook afhankelijk van partners en andere autonome ontwikkelingen. De indicatoren worden in het voorjaar geactualiseerd middels de P&C beleidsmonitor voor Limburg voorjaar 2026.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.1.1. Regio Deals

Omschrijving

Wij zijn als Provincie partner in de Regio Deals voor Midden-Limburg en Noord-Limburg (5e tranche) en de lopende Regio Deal Noord-Limburg (3e tranche). Voor de reeds in februari 2023 (bij de 4e tranche)

toegekende Regio Deals voor Parkstad en Centraal-westelijk Zuid-Limburg zijn wij op projectbasis partner om die initiatieven te ondersteunen die passen binnen de inhoudelijke contouren van het coalitieakkoord. Daarnaast maken we als Provincie de verbinding met het aspect bekwaam openbaar bestuur en bestuurlijke vernieuwing in relatie met de Regio Deals in Zuid-, Midden- en Noord-Limburg.

Kwaliteit

In 2025 zijn de volgende activiteiten gerealiseerd:

- De Regio Deals Midden-Limburg en Noord-Limburg (5e tranche) zijn gestart met de uitvoering van de eerste projectenportfolio's op basis van subsidiebeschikkingen.
- De Regio Deal Noord-Limburg II bouwt voort op het fundament van de eerste deal, met nu ook de kassiersfunctie. Voor de Regio Deal Midden-Limburg zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt en uitgewerkt voor de formele kassiersfunctie die door de Provincie wordt uitgevoerd.
- Voor de beide Regio Deals zijn bestuurlijke overeenkomsten gesloten over de wijze van samenwerking tussen Provincie en Regio.
- De aanpak voor de monitoring van de beide Regio Deals is vastgesteld en is de basis voor het voortgangsgesprek met het Rijk over de beide deals.
- De projecten van de 6e envelop Investeringsagenda Noord-Limburg zijn beschikbaar en in uitvoering.
- De projecten van de eerste Regio Deal voor Noord-Limburg (2020-2025, 3e tranche) zijn afgerond.
- Met het Nationaal Programma Vitale Regio's is de opvolger van 'Elke Regio Telt' gepresenteerd. Limburg is hier met 3 regio's, als enige Provincie in zijn geheel, in vertegenwoordigd. Samen met Rijk en gemeenten gaan wij hier vorm en invulling aan geven.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

In 2025 zijn de beide Regio Deals voor Midden-Limburg en Noord-Limburg (5e tranche) van start gegaan met concrete projecten. De laatste projecten van de Investeringsagenda Noord-Limburg zijn in uitvoering en de eerste Regio Deal voor Noord-Limburg is per eind 2025 verlengd. PS heeft besloten om middelen beschikbaar te stellen om projecten in het kader van de Regio Deals Parkstad III en Zuid Limburg II (6e tranche) van provinciale cofinanciering te voorzien.

Tijd (indicator)

Geld

Voor de uitvoering van product Regio Deals zijn in 2025 de lasten begroot op € 17,63 mln. De realisatie 2025 bedraagt € 6,55 mln. Hierdoor ontstaat er een voordelig verschil van € 11,08 mln.

Dit verschil in 2025 heeft met name betrekking op een aanpassing van de te verwachten uitgaven van een aantal Regio Deal projecten. De niet-bestede middelen (lasten en baten) dienen voor de gehele looptijd van de Regio Deal beschikbaar te blijven en worden derhalve gefaseerd.

Om te voldoen aan onze verplichtingen en verdere uitvoering van bestaand beleid mogelijk te maken, wordt € 11,06 mln. overgeboekt naar 2026 e.v. via de overboekingsvoorstellen.

Geld (indicator)

Wat hebben we bereikt?

8.2. Betrouwbare en integere overheid

In het beleidskader Provincie Midden in de Samenleving is het kader en de uitwerking geschetst voor de periode 2024-2027. Daarmee geven wij invulling aan de wijze waarop wij willen werken voor de Limburgers, hoe wij samenwerken met onze Limburgse gemeenten en andere overheden, en hoe wij ons daarop als provinciale organisatie organiseren en willen verbeteren. Provincies hebben de wettelijke taak om op onderdelen toezicht te houden op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap. Dit betreft het toezicht op de gemeentefinanciën, huisvesting vergunninghouders, informatie- en archiefbeheer, onderdelen van ruimtelijke ordening en erfgoed. Daarnaast heeft de Provincie Limburg een relatief grote historisch gegroeide rol binnen de bestuurlijke regionale ecosystemen in Limburg. Ook onderhouden wij goede contacten met andere provincies, onder anderen via het Interprovinciaal Overleg (IPO).

Op het gebied van bestuurscultuur en integriteit zijn aan het einde van de vorige bestuursperiode betekenisvolle stappen gezet in antwoord op de bestuurscrisis; deze zetten we in 2023-2027 onverminderd voort. Dit doen we onder de noemer Kwaliteit Openbaar Bestuur. Ook op het gebied van veiligheid en ondermijning geldt dat we voortbouwen op reeds gezette stappen in het kader van een weerbare overheid en samenleving. De Provincie Limburg richt zich in deze aanpak van ondermijning en oneigenlijke beïnvloeding op zowel de eigen provinciale organisatie als ook op het ondersteunen van de gemeenten. De Provincie zet in op een actieve lobby richting de bestuurscentra in Den Haag en Brussel en werkt actief samen met de buurlanden.

Daarbij streven wij de volgende doelstellingen na:

- In 2027 wordt de Provincie Limburg als meer dienstbaar en als beter benaderbaar ervaren door de Limburgers t.o.v. de 0-meting in 2024.
- In 2027 wordt de Provincie Limburg door gemeenten (individueel en in regioverband) ervaren als een betrokken partner voor de Regio Deals en voor de versterking van de gemeentelijke uitvoeringskracht.
- In 2027 zijn de geplande activiteiten voor een weerbare overheid in uitvoering binnen de provinciale organisatie, conform de checklist 'Limburgse norm' (ten opzichte van de 0-meting 2024).
- In 2027 is de provinciale organisatie beter toegerust op de grote opgaven door ontwikkelingen binnen de organisatie.

De activiteiten voor de 'Limburgse norm' liggen op koers, waarbij in acht genomen dat het werken aan een betrouwbare en integere overheid permanente aandacht vraagt.

Wat merkt de Limburger ervan?

Aan de hand van indicatoren maken wij zichtbaar of we op koers liggen met het behalen van onze doelstellingen voor deze Statenperiode. Hierbij is de Provincie natuurlijk ook afhankelijk van partners en andere autonome ontwikkelingen. De indicatoren worden in het voorjaar geactualiseerd middels de P&C beleidsmonitor voor Limburg voorjaar 2026.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.2.1. Bestuurlijke verhoudingen

Omschrijving

De Provincie draagt zorg voor een goed openbaar bestuur, waarbij bekwaamheid, kwaliteit, betrouwbaarheid en toegankelijkheid sleutelementen zijn. Dit is ook zo nadrukkelijk geschetst in het beleidskader Provincie Midden in de Samenleving. In 2025 hebben wij hier op diverse manieren invulling aan gegeven: door nadrukkelijk de samenwerking met de Limburgse gemeenten en andere overheden op te zoeken en daarbij ook onze eigen provinciale organisatie steeds verder te verbeteren en te organiseren onder andere via het nog lopende Organisatie Ontwikkel Traject (OOT). In deze context dient ook de relatie met het IPO genoemd te worden waar wij ook in 2025 weer in nauw en structureel contact hebben gestaan.

Provincies hebben de wettelijke taak om op onderdelen toezicht te houden op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap. Dit betreft het toezicht op de gemeentefinanciën, huisvesting vergunninghouders, informatie- en archiefbeheer, onderdelen van ruimtelijke ordening en erfgoed. Dit hebben wij vanuit onze wettelijke taak ook in 2025 verder uitgevoerd.

Kwaliteit

Binnen bestuurlijke verhoudingen vielen diverse activiteiten die veelal een regulier en structureel karakter hadden. Hieronder de belangrijkste activiteiten voor 2025:

- Wij vervulden onze vertegenwoordigende rol in de interbestuurlijke overleggrems vanuit IPO en Interbestuurlijk Toezicht en werkten verder aan de vernieuwing van het toezicht op de gemeentefinanciën.
- Wij werkten aan de versterking van de gemeentelijke uitvoeringskracht met het programma Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwe Stijl, waarbij wij nauw samenwerkten met gemeenten. Binnen dit programma startten wij met een vertrouwelijke bestuurlijke gespreksronde langs alle 31 gemeenten inzake hun uitvoeringskracht. Daarnaast vond er een wetenschappelijke verkenning plaats naar nationale goede voorbeelden van effectieve samenwerking en krachtenbundeling inclusief het komen tot een gedragen definitie van uitvoeringskracht. Daarbij werd ook expliciet de arbeidsmarkt voor de publieke sector in ogenschouw genomen. Tenslotte werd vanuit een programmatische versterking verder invulling gegeven aan de versterking uitvoeringskracht en volgde er een voorstel een aantal concrete handelingsperspectieven ter versterking van de uitvoeringskracht. Dit proces loopt nog verder in 2026.
- Ook werkten wij in 2025 aan een responsieve overheid mede door een provinciale contactfunctionaris die burgers en instellingen wegwijs maakt in vraagstukken waarvoor niet direct een antwoord of loket beschikbaar was.
- Wij experimenteerden verder met het dienstbaarheidsbeginsel in een aantal pilots binnen het VTH-beleid om problemen in de leefwereld van burgers beter te kunnen adresseren.
- Wij werkten ook in 2025 verder aan een aanpak voor het terugdringen van de (ervaren) regeldruk. Dit deden wij in nauwe samenwerking met gemeenten, maar wij bekeken ook de mogelijkheden voor het terugdringen van provinciale regeldruk in vereisten, criteria of andere lastendruk voor burgers, instellingen en bedrijven.
- Wij gaven ook in 2025 verder uitvoering aan het Jongerenparticipatieplan 2024-2027 via diverse actielijnen en initiatieven.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

De vertegenwoordiging in het IPO en de uitvoering van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) betreffen doorlopende activiteiten. Wij voerden het systematisch toezicht uit op de domeinen Erfgoed, Huisvesting Vergunninghouders, Informatie- en archiefbeheer en Omgevingswet. Op de nieuwe toezichtdomeinen zoals toezicht op de bibliotheken en Versterking Regie op de Volkshuisvesting bereidden wij ons voor door het toezichtregime op te stellen en deze, ook in IPO-verband, af te stemmen met de provinciale wettelijke taken.

De vernieuwing op toezicht is een doorlopend traject, zo ook in 2025. We geven gemeenten de ruimte om de omgevingswet in te voeren en helpen hen hierbij. De resultaten van de invoering van de omgevingswet geven in 2026 een eerste beeld. Op het domein Erfgoed vertoont de taakbeheerting door gemeenten een stijgende lijn. Op de taakbeheerting huisvesting vergunninghouders lopen wij landelijk voorop ondanks de grote uitdagingen en wijzigingen in wetgeving. De taakbeheerting op informatie- en archiefbeheer is in de afgelopen jaren sterk verbeterd. Wij voeren doorlopend gesprekken met gemeenten en treden op daar waar het moet en helpen hen daar waar het kan. Wij voeren het toezicht risico- en effectgericht uit.

Voor het programma Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwe Stijl werd voor het zomerreces 2025 de eerste fase afgerond, bestaande uit een bestuurlijke gespreksronde. Aansluitend volgde een programmatische aanpak en parallel daaraan een wetenschappelijke verkenning naar uitvoeringskracht. De opbrengsten van de bestuurlijke gespreksronde en de verdiepende en validerende gespreksronde worden medio maart 2026 vertaald naar concrete handelingsperspectieven ter versterking van de uitvoeringskracht. Ook wordt dan de wetenschappelijke verkenning met een gedragen definitie van uitvoeringskracht en voorbeelden ter versterking van de uitvoeringskracht opgeleverd.

Tijd (indicator)

Geld

Voor de uitvoering van product Bestuurlijke verhoudingen zijn in 2025 de lasten begroot op € 16,02 mln. De realisatie 2025 bedraagt € 15,83 mln. Hierdoor ontstaat er een voordelig verschil van € 0,19 mln. Dit verschil in 2025 heeft met name betrekking op:

- hogere dotatie aan de voorziening APPA van € 0,92 mln. De daadwerkelijke toevoeging aan de APPA-voorziening bedraagt in 2025 € 1,91 mln., terwijl in de begroting was uitgegaan van € 0,99 mln. De hogere dotatie van € 0,92 mln., is het gevolg van de invoering van het nieuwe pensioenstelsel. Op basis van landelijk onderzoek door het Rijk hebben provincies en gemeenten de APPA-voorziening aangepast, wat heeft geleid tot deze verhoging.
- niet bestede middelen jongerenparticipatieplan van € 0,39 mln. De uitvoering van het meerjarig jongerenparticipatieplan (GS 25-02-2025) loopt door in 2026.
- lagere kosten IPO van € 0,11 mln. doordat de compensabele btw hoger bleek te zijn dan geraamd.
- diverse kleinere onderbestedingen hebben geleid tot een aanvullend overschot van € 0,42 mln.

Om te voldoen aan onze verplichtingen en verdere uitvoering van bestaand beleid mogelijk te maken, wordt € 0,44 mln. overgeboekt naar 2026 e.v. via de overboekingsvoorstellen.

Geld (indicator)

8.2.2. Grensoverschrijdende samenwerking

Omschrijving

In Limburg is de grens met onze burens nooit ver weg. En dat heeft impact. Of het nou gaat om de stikstofdepositie uit het buitenland, internationale acquisities, onze grensoverschrijdende treinverbindingen, samenwerking met bijvoorbeeld RWTH Aachen en de Brightlands-campusen, de GrensInfoPunten (GIP's) en arbeidsbemiddeling of de kwaliteit en kwantiteit van de Limburgse wateren.

Ook in 2025 hebben wij vanuit de inhoudelijke aandachtsvelden actief de samenwerking met onze buurregio's en Europese instellingen opgezocht met als doel de Limburgse belangen in nauw overleg en goede verstandhouding met onze burens te behartigen.

We waren en blijven vertegenwoordigd in verschillende gremia via het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel en de Grenspost Düsseldorf. Ook leveren we een financiële bijdrage aan drie Euregio's.

Kwaliteit

Het Limburgs belang is op alle relevante bestuurlijke en ambtelijke niveaus optimaal behartigd, onder andere door:

- onze voortdurende inzet binnen het grensregio-overleg met Vlaanderen, samen met de grensprovincies Zeeland en Noord-Brabant;
- de uitvoering van de Grenslandagenda met Noordrijn-Westfalen en het organiseren van de Grenslandconferentie, die in 2025 plaatsvond in Sittard;
- onze actieve betrokkenheid (mede door het voorzitterschap van de Gouverneur) binnen de Euregio Maas-Rijn;
- de structurele samenwerking met diverse ministeries in Noordrijn-Westfalen gezamenlijk met de grensprovincies Overijssel en Gelderland;
- het inzetten van strategisch relatiebeheer;
- het opstellen van een buurlandenstrategie met een aantal concrete actielijnen die moeten leiden tot nog efficiëntere, langdurige en crisisbestendige relaties met onze buurregio's in België en Duitsland, in het voordeel van burgers, organisaties en bedrijven op alle zijden van de grens.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

Dit is een continu proces.

Tijd (indicator)

Geld

Voor de uitvoering van product Grensoverschrijdende samenwerking zijn in 2025 de lasten begroot op € 0,64 mln. De realisatie 2025 bedraagt € 0,62 mln. Hierdoor ontstaat er een voordelig verschil van € 0,02 mln. Dit verschil in 2025 houdt verband met de bijdrage aan Euregio Rijn-Waal. De subsidieaanvraag hiervoor is in december 2025 ontvangen; de toekenning zal plaatsvinden in het eerste kwartaal 2026.

Om te voldoen aan onze verplichtingen en verdere uitvoering van bestaand beleid mogelijk te maken, wordt € 0,02 mln. overgeboekt naar 2026 e.v. via de overboekingsvoorstellen.

Geld (indicator)

8.2.3. Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn

Omschrijving

De kern van het internationaliseringsbeleid van Limburg ligt in de brede samenwerking met de directe buurlanden Duitsland en België en hun grensregio's. In de samenwerking met Noordrijn-Westfalen wordt in een breed partnerschap met Rijk, Land, grensprovincies, Bezirke en Euregio's gewerkt aan de bilaterale samenwerking via onder andere een jaarlijkse Grenslandconferentie en een Grenslandagenda. Limburg is nauw betrokken bij de voorbereiding en uitvoering hiervan.

Naast dit formele kanaal is er tevens een informeel overleg tussen de Nederlandse grensprovincies Limburg, Gelderland, Overijssel en de Bezirksregierungen van Keulen, Düsseldorf en Münster (het zogenaamde 3 + 3 overleg) ter bevordering van de grensoverschrijdende samenwerking tussen deze regio's.

De samenwerking met Vlaanderen krijgt gestalte via het regionaal bestuurlijk grensregio-overleg dat twee keer per jaar bijeenkomt. De inzet is om de samenwerking met Wallonië van een bestuurlijk samenwerkingskader te voorzien. Als partnerregio in de EGTS Euregio Maas-Rijn werken wij met onze partners aan de uitvoering van de strategie EMR2030.

Daarnaast vervult de Provincie Limburg de rol van Managementautoriteit van Interreg Maas-Rijn.

Kwaliteit

Het Limburgs belang is op alle relevante bestuurlijke en ambtelijke niveaus optimaal gediend.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

Dit is een continu proces.

Tijd (indicator)

Geld

Voor de uitvoering van product Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn zijn in 2025 de lasten begroot op € 2,35 mln. De realisatie 2025 bedraagt € 2,04 mln. Hierdoor ontstaat er een voordelig verschil van € 0,31 mln. Dit verschil in 2025 heeft betrekking op lagere uitvoeringskosten van het EMR STIPP programma (een subsidieregeling voor MKB innovatie). De hieraan gerelateerde inkomsten zijn volledig afkomstig uit het Europese subsidieprogramma Interreg Maas-Rijn (NL-BE-DE).

Geld (indicator)

8.2.4. Externe relaties en Public Affairs

Omschrijving

Public affairs en lobby

De Provincie Limburg werkt sinds het coalitieakkoord 'Elke Limburger Telt' volgens een vernieuwde en programmatische lobbyaanpak. Hierbij zijn er twee hoofdsporen: enerzijds de structurele lobby gericht op uitvoering van de bestaand vastgestelde speerpunten en beleidskaders, anderzijds het actief promoten van acht strategische proposities die in 2025 zijn vastgesteld door het college van GS: 'Het Limburgs Bod voor een Duurzaam Chemelot', 'Limburg Defensie Agenda', 'Limburg Centraal', 'Einstein Telescope', 'Energie van en voor Limburg', 'Toekomst Landelijk Gebied/Stikstof', '(trinationaal) Onderwijs en Arbeidsmarkt' en 'Sociaal en Veerkrachtig Limburg'.

Parallel aan de nieuwe lobbyaanpak van de Provincie wordt samen met de belangrijkste stakeholders in de regio gewerkt aan gezamenlijke afgestemde lobby-inspanningen bij relevante dossiers. Dit gebeurt onder meer onder de vlag van Brightlands, dat hiermee uitgroeit tot hét merk dat symbool staat voor het innovatieve Limburg. Belangrijke Limburgse belangen zijn, in aanloop naar en na de val van kabinet Schoof I, tijdens de verkiezingen en de installatie van een nieuwe Tweede Kamer, actief onder de aandacht gebracht in Den Haag.

Fundraising

Een effectieve fondsenwervingsstrategie richting Brussel en Den Haag vereist een zorgvuldige selectie van projectvoorstellen en een proactieve samenwerking met partners. Het kernteam fundraising ontwikkelt en intensiveert deze aanpak. Op basis van door de Provinciale Staten vastgestelde beleidskaders zijn kansrijke subsidiemogelijkheden (calls) in kaart gebracht en aanvragen ingediend, in samenwerking met externe partners. Hierbij wordt, onder andere, ingezet op de regionale EU-programma's (OPZuid, Interreg en NSP-GLB). Daarnaast is de beleidsvorming rondom het Meerjarig Financieel Kader 2028-2034 (MFK) in Brussel gestart, de meerjarenbegroting van de EU. De Provincie anticipeert op deze belangrijke ontwikkeling en is bezig met zich te organiseren op de lobby richting Brussel en Den Haag enerzijds, en anderzijds het verkennen van de mogelijkheden die het MFK biedt voor provinciale prioriteiten. Door dossiers te verbinden en integrale projectvoorstellen te ontwikkelen, is de fundraisingaanpak verder versterkt.

Lustrum 80 jaar vrijheid

In 2024 en 2025 herdachten we dat het 80 jaar geleden is dat Nederland werd bevrijd van vijf jaar bezetting tijdens de Tweede Wereldoorlog. We herdenken de slachtoffers en gebeurtenissen uit het verleden, en beseffen ons dat leven in vrijheid kwetsbaar is en voortdurende inspanning vraagt. Tijdens het lustrumjaar organiseerde of ondersteunde Provincie Limburg diverse nationale, regionale en lokale herdenkingen, educatieve projecten en feestelijke activiteiten. Ook in de jaren na het lustrumjaar blijft de Provincie Limburg zich inzetten voor vrijheidseducatie. We breiden deze inzet bovendien uit naar het bredere thema vrijheid en democratie.

Kwaliteit

- Om de programmatische lobbyaanpak via strategische proposities verder te ontwikkelen, wordt de interne organisatie versterkt volgens de lijnen van het organisatie-ontwikkeltraject. Externe kennis en expertise worden waar nodig ingezet om de gewenste resultaten te bereiken en de lobbyvaardigheid binnen de organisatie duurzaam te borgen. Daartoe is in 2025 onder andere een raamcontract afgesloten met deskundige PA-adviesbureaus.
- De val van het kabinet in 2025 en daaropvolgende landelijke verkiezingen op 29 oktober 2025 en de kabinetsformatie zijn benut om de strategische proposities prominent onder de aandacht van politiek Den Haag te brengen. Gedurende dit proces zijn de Limburgse belangen herhaaldelijk geagendeerd.

- Vanuit fundraising worden gedurende het jaar continu aanvragen ondersteund of deels opgesteld, en ingediend voor relevante subsidieregelingen. Sinds eind 2025 is een monitoringssystematiek operationeel waarmee wordt geregistreerd welke subsidies in Limburg terechtkomen. De eerste monitoringsrapportage, met de resultaten van de ingediende aanvragen, is bij de Najaarsnota 2025 via een mededeling van de portefeuillehouder aan de Provinciale Staten gepresenteerd.
- In 2025 organiseerde of ondersteunde de Provincie Limburg diverse betekenisvolle herdenkingen en feestelijke vieringen. Daarnaast werd inhoudelijk en financieel extra aandacht besteed aan educatie rond de thema's vrijheid en democratie.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

- Het behartigen van de Limburgse belangen is een doorlopend proces, zonder tijdshorizon. Door verdere focus aan te brengen in de strategische proposities wordt gestuurd op concrete lobbyresultaten.
- Vanuit fundraising worden gedurende het hele jaar doorlopend aanvragen ondersteund, of voor een deel zelf opgesteld, die ingediend worden in de lopende en relevante calls van de programma's.
- De activiteiten ter gelegenheid van 80 jaar vrijheid liepen tot en met augustus 2025. Het educatieproject rondom vrijheid en democratie loopt door in 2026.

Tijd (indicator)

Geld

Voor de uitvoering van product Externe relaties en Public Affairs zijn in 2025 de lasten begroot op € 3,82 mln. De realisatie 2025 bedraagt € 2,50 mln. Hierdoor ontstaat er een voordelig verschil van € 1,32 mln. Dit verschil in 2025 heeft betrekking op:

- niet bestede middelen Regiobranding van € 0,42 mln. Deze middelen zijn bestemd voor de ontwikkeling van het merk Brightlands. In het vierde kwartaal 2025 is de online campagne gestart, het mediaplan definitief vastgesteld en zijn de eerste procuraties voor media-inkoop getekend. De beoogde inzet van landelijke media start nu in het eerste kwartaal van 2026.
- niet bestede middelen fundraising van € 0,43 mln. Deze middelen zijn voorzien voor het ontwikkelen van proposities voor aanvragen binnen de geselecteerde fundingdossiers. Het betreffende proces loopt door in 2026.
- niet bestede middelen Versterking lobby organisatie en PA van € 0,26 mln. Voor de versterking van de lobbyactiviteiten van de Limburgse proposities is in 2025 een budget van € 0,30 mln. beschikbaar gesteld. De aanbesteding is eind Q2 2025 afgerond. De uitvoering van de opdracht loopt door tot in 2026.
- niet bestede middelen 80 jaar bevrijding van € 0,21 mln. Op 15-5-2025 heeft GS aanvullend € 0,62 mln. beschikbaar gesteld voor educatie met betrekking tot vrijheid en democratie. Dit project wordt voortgezet in 2026.

Om te voldoen aan onze verplichtingen en verdere uitvoering van bestaand beleid mogelijk te maken, wordt € 1,32 mln. overgeboekt naar 2026 e.v. via de overboekingsvoorstellen.

Geld (indicator)

8.2.5. Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid

Omschrijving

Rijks- en veiligheidstaken

De Commissaris van de Koning (CdK) voert zijn rijkstaken – gebaseerd op zijn ambtsinstructie – uit. Deze rijkstaken behelzen onder meer Openbare Orde en Veiligheid, burgemeesterszaken & bestuurlijke verhoudingen, bestuurlijke integriteit gemeenten/ waterschap, Koninklijke Onderscheidingen & Predicaten, grenskwesties en worden separaat verantwoord aan de rijksoverheid. Ook kan de CdK als rijksorgaan een specifieke opdracht krijgen. Denk hierbij aan de rijksopdracht vluchtelingen, stikstof en grensoverschrijdende samenwerking.

Integriteit

De Commissaris van de Koning heeft op grond van de Provinciewet en zijn ambtsinstructie de verantwoordelijkheid de bestuurlijke integriteit te bevorderen. Deze verantwoordelijkheid valt uiteen in twee onderdelen:

- 1) de integriteit in eigen huis, de Provincie Limburg, waar het de ambtelijke organisatie, het college van GS en Provinciale Staten betreft (provinciewet);
- 2) de zorgplicht naar Gemeenten en Waterschap in Limburg (Rijkstaak).

Weerbare overheid

Naast bovenstaande taken is de CdK verantwoordelijk voor 'weerbare overheid', waarbinnen Veilige Publieke Dienstverlening (VPD), aanpak van ondermijning (o.a. Bibob, samenwerking RIEC en politie), integriteit en bestuurscultuur worden ingezet. Provinciale (wettelijke) taken en rijkstaken worden gecombineerd uitgevoerd. De provinciale inzet voor een weerbare overheid en tegen ondermijning van het openbaar bestuur gaat de komende tijd onverkort door in nauwe samenwerking met o.a. het RIEC, het ministerie van BZK en het IPO.

Kwaliteit

Rijkstaken worden doorlopend uitgevoerd.

Integriteit:

Bestaat uit de doorontwikkeling en het borgen van het integriteitsbeleid en -besef door middel van acties op het gebied van preventie, morele oordeelsvorming en handhaving binnen de ambtelijke en politiek-bestuurlijke provinciale omgeving. Binnen de Stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur Limburg is brede aandacht voor integriteit, bestuurscultuur en weerbare overheid. In dit kader is er ook aandacht voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

Weerbare overheid en bestuurscultuur:

Het team BIBOB is op orde en de nieuwe BIBOB-beleidslijn is in werking. Aanpak van en aandacht voor ondermijning heeft permanente aandacht en wordt onder andere aan de hand van de handreiking Limburgse Norm ingevuld (provinciebreed samen met gemeenten, waterschap en andere partners). Er wordt blijvend ingezet op Veilige Publieke Dienstverlening in samenwerking met het netwerk Weerbaar bestuur. Ook wordt voortdurend gewerkt aan en ingezet op versteviging en verbetering van de kwaliteit van het openbaar bestuur met diverse partners.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

Dit is een continu proces.

Tijd (indicator)

Geld

Voor de uitvoering van product Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid zijn in 2025 de lasten begroot op € 4,14 mln. De realisatie 2025 bedraagt € 3,49 mln. Hierdoor ontstaat er een voordelig verschil van € 0,65 mln. Dit verschil in 2025 heeft met name betrekking op:

- niet bestede middelen Rijks- en veiligheidstaken CdK van € 0,44 mln. Door uitgestelde besluitvorming bij de Veiligheidsregio Limburg-Zuid zijn de gereserveerde middelen voor een eenmalige investeringssubsidie aan de Risk Factory Zuid-Limburg ter hoogte van € 0,32 miljoen in 2025 niet besteed. Het voorstel voor subsidieverlening zal begin 2026 aan het College van GS worden voorgelegd.
- niet bestede procesmiddelen Wet Bibob van € 0,07 mln. Dit betreft de incidentele middelen voor de digitalisering van het Bibob-proces. (GS 13-08-2024). De implementatie hiervan is uitgesteld naar 2026.
- lagere kosten Integriteit van € 0,09 mln.

Om te voldoen aan onze verplichtingen en verdere uitvoering van bestaand beleid mogelijk te maken, wordt € 0,48 mln. overgeboekt naar 2026 e.v. via de overboekingsvoorstellen.

Wij hebben bij de decembercirculaire 2025 nog € 0,09 mln. aan decentralisatie-uitkeringen ontvangen, die wij faseren naar 2026. Deze zijn opgenomen in de overboekingsvoorstellen.

Geld (indicator)

Wat heeft het ons gekost?

Voor het behalen van de resultaten van programma 8 Provincie Midden in de Samenleving bedragen de lasten in 2025 € 31,04 mln. Dit is € 13,57 mln. lager dan de begroting na wijziging 2025. De belangrijkste oorzaken zijn:

- een aanpassing in de verwachte lastneming van een aantal Regio Deal projecten voor € 11,08 mln., deze zal in 2026 en verder plaatsvinden;
- de niet bestede middelen Regiobranding van € 0,42 mln. waarvan de beoogde inzet van landelijke media in het eerste kwartaal van 2026 start.

Voor de verdere uitvoering van bestaand beleid wordt per saldo € 13,32 mln. overgeboekt naar 2026 e.v. via de overboekingsvoorstellen, zie hoofdstuk 'Doorwerking naar begroting 2026 - 2029'.

Het exploitatieresultaat 2025 van dit programma bedraagt € 25,67 mln. Dat is € 1,95 mln. lager dan begroot.

De financiële afwijkingen tussen de begroting en de realisatie bij de verschillende producten zijn toegelicht bij "Wat gaan we daarvoor doen?", onderdeel 'Geld'.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Vershil begroting na wijziging en realisatie 2025
Lasten				
8 Provincie midden in de samenleving				
8.1 Regiodeals				
8.1.1 Regiodeals	3.898	17.632	6.548	11.084
Totaal 8.1 Regiodeals	3.898	17.632	6.548	11.084
8.2 Betrouwbare en integere overheid				
8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen	14.645	16.024	15.836	189
8.2.2 Grensoverschrijdende samenwerking	624	638	621	16
8.2.3 Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn	1.936	2.350	2.035	315
8.2.4 Externe relaties en Public Affairs	3.152	3.820	2.506	1.314
8.2.5 Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid	2.530	4.143	3.493	650
Totaal 8.2 Betrouwbare en integere overheid	22.886	26.975	24.491	2.484
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	26.784	44.607	31.039	13.568
Totaal Lasten	26.784	44.607	31.039	13.568
Baten				
8 Provincie midden in de samenleving				
8.1 Regiodeals				
8.1.1 Regiodeals	1.506	4.738	3.894	844
Totaal 8.1 Regiodeals	1.506	4.738	3.894	844
8.2 Betrouwbare en integere overheid				
8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen	7	66	88	-22
8.2.3 Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn	223	573	251	322

8. Provincie midden in de samenleving

Exploitatie	Primitieve begroting 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Vershil begroting na wijziging en realisatie 2025
8.2.5 Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid	6	972	1.062	-90
Totaal 8.2 Betrouwbare en integere overheid	236	1.611	1.401	210
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	1.742	6.348	5.295	1.053
Totaal Baten	1.742	6.348	5.295	1.053
Saldo van baten en lasten	-25.042	-38.259	-25.744	-12.515
Onttrekkingen aan reserves				
8 Provincie midden in de samenleving				
8.1 Regiodeals				
8.1.1 Regiodeals	0	8.386	0	8.386
Totaal 8.1 Regiodeals	0	8.386	0	8.386
8.2 Betrouwbare en integere overheid				
8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen	0	230	0	230
8.2.4 Externe relaties en Public Affairs	600	2.029	75	1.954
Totaal 8.2 Betrouwbare en integere overheid	600	2.259	75	2.184
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	600	10.645	75	10.570
Totaal Onttrekkingen aan reserves	600	10.645	75	10.570
Saldo mutatie reserves	600	10.645	75	10.570
Gerealiseerd resultaat 2025	-24.442	-27.614	-25.669	-1.945

Verbonden partijen inzake Provincie midden in de samenleving

Het Interprovinciaal Overleg (IPO) behartigt, samen met de andere provincies, de provinciale belangen op landelijk niveau. Middels de stichting Euregio Maas-Rijn werd de positie van Limburg in de Euregio Maas-Rijn bestuurlijk verankerd. De opvolger van de stichting is de Europese groepering voor territoriale samenwerking, welke zich richt op het oplossen van problemen met een grensoverschrijdend karakter.

De Zuidelijke Rekenkamer doet onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het Provinciebestuur van Limburg en Noord-Brabant gevoerde bestuur.